

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
«Чорторийського психоневрологічного будинку-інтернату»
25.05.2023

м. Чернівці, 2023 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 25 травня 2023 року здійснено відвідування Чорторійського психоневрологічного будинку-інтернату.

Відвідування здійснювала:

Пітей-Маляр Аліна Іванівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв – керівник групи.

Чорторійський психоневрологічний будинок-інтернат знаходиться за адресою: вулиця Здоров'я, будинок 1, село Чорторія, Вижницький р-н, Чернівецька обл., 59332.

Підпорядкування: Чернівецька обласна рада, голова – Бойко Олексій Сергійович.

Керівництво закладу: директор – Костащук Вадим Олегович.

Відповідно до Положення, затвердженого розпорядженням Чернівецької обласної ради від 06.09.2021 № 327 (далі – Положення про Чорторійський ПНІ), Чорторійський ПНІ є стаціонарним інтернатним закладом для соціального захисту, що утворюється для тимчасового або постійного проживання/перебування осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії за участю лікаря-психіатра не протипоказане перебування в інтернаті.

У день відвідування Чорторійського психоневрологічного будинку-інтернату перебувало – 115 осіб (чоловічої статі), у тому числі 7 внутрішньо переміщених осіб з Дружківського психоневрологічного інтернату.

67 осіб визнано судом недієздатними.

Над 53 особами опіку здійснює заклад, опікунами 14 підопічних є особи з числа родичів.

В інтернаті перебуває 67 осіб з інвалідністю загального захворювання, осіб з інвалідністю з дитинства – 40 осіб та осіб з інвалідністю внаслідок проходження військової служби – 6 осіб.

Дієздатних 48 осіб.

Поновлено цивільну дієздатність 11 підопічним.

Територія закладу частково огорожена, вхід і вихід з території здійснюється через перепускний пункт. Територія облаштована лавками для відпочинку. У закладі є гаряча вода.

Установа надає медичну допомогу відповідно до ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальностями: організація і управління охороною здоров'я, психіатрія, фізіотерапія, загальна практика – сімейна медицина. Медичний супровід підопічних відповідно до штатного розпису на 2023 рік здійснюють завідуючий відділення (0,5 шт. од.), лікар-психіатр (0,5 шт. од., вакантна посада), лікар загальної практики – сімейний (0,5 шт. од.) та лікар фізичний терапевт (0,5 шт. од.), середній медичний персонал (10,5 шт. од.), молодший медичний персонал (25,5 шт. од.). Соціальний супровід здійснюють 1,5 шт. од. соціальних працівників. В штаті 0,25 шт. од. практичного психолога, 1 шт. од. організатора культурного дозвілля та 0,5 шт. од. інструктора по трудовій адаптації.

Ведеться підсобне господарство. В штаті є відділ допоміжного господарства в кількості 4 шт. од.

Забезпечення медикаментами здійснюється за рахунок пенсійних виплат.

Медичні огляди проводяться два рази на рік.

В медичному блоці є маніпуляційна, кабінет для масажу, лікувальної фізичної культури. Проводяться виїзні профілактичні огляди.

Наявна зала для перегляду телепередач, тренажерна кімната в яких під час відвідування перебували підопічні.

Підопічних забезпечено чотириразовим харчуванням.

Проведено особисте конфіденційне спілкування з 20 підопічними та 5 працівниками закладу.

Скарг від підопічних на жорстоке, нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження чи покарання з боку персоналу до них не надходило.

II. ФАКТИ ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України)

Відповідно до пункту 9 Типового положення про психоневрологічний інтернат затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2026 № 956 адміністрація інтернату зобов'язана не менше ніж один раз на рік організувати огляд підопічних лікарсько-консультативною комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питань щодо доцільності їх подальшого перебування в інтернаті та необхідності встановлення чи припинення опіки або піклування над ними.

Проте в Чорторійському ПНІ посада лікаря-психіатра є вакантною.

Абзац 3 пункту 13 «Типового положення про психоневрологічний інтернат» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2026 № 956 вказує, на те, що директор інтернату затверджує склад реабілітаційної комісії з визначенням її голови та план роботи комісії. Під час огляду документації такого розпорядчого документа не виявлено.

Згідно з пунктом 6 частини 2 розділу 3 «Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 503 один примірник декларації залишається у пацієнта (його законного представника).

Під час огляду особових справ недієздатних підопічних не виявлено декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу. Законним представником недієздатних є культпрацівник Чорторійського ПНІ. Даний факт може свідчити про неналежну організацію підписання законними представниками декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу.

2. Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України)

Порушено норми площ житлових кімнат передбачених пунктом 6.1.2.2 ДБН В.2.2-18:2007 «Заклади соціального захисту населення» із Зміною № 1 та Зміною № 2, а саме площі житлових кімнат на одне та два місця повинні визначатися з розрахунку не менше 8 кв. м на одне місце, але не менше 10 кв. м – в одномісних кімнатах (фото 1, 2).

Недостатня кількість меблів. Відповідно до наказу Мінсополітики від 19.08.2015 № 857 «Про затвердження мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування» стільців, столів (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення» в кожного підопічного має бути приліжкова тумбочка, а також 1 стілець твердий для 1 підопічного (фото 1, 2, 3).

В житлових кімнатах виявлено плісняву, відчувається їдкий запах сечі (фото 4, 5, 6).

Встановлено, що у закладі відсутнє перспективне меню. Страви, які подавалися у день відвідування не відповідали щоденному меню на 25.05.2023. Відсутня організація дієтичного харчування (фото 7, 8).

При огляді морозильної камери, встановлено розміщення поруч заморожених фруктів, вершкового масла та пельменів (фото 9).

Також виявлено недостатню організацію культурно-дозвіллевих заходів, відсутній чіткий механізм організації роботи та методів заохочення підопічних. Персонал та адміністрація пояснює, що підопічні не бажають брати участь у гуртковій роботі чи інших заходах (фото 10, 11).

3. Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 59 Конституції України)

Співпраця з місцевим центром надання безоплатної правової допомоги недієздатним підопічним при поновленні їхньої дієздатності не здійснюється. Варто зазначити, що згідно зі статтею 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» особи, щодо яких суд розглядає справу про поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, мають право на здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, а також на складення документів процесуального характеру.

У житловому корпусі відсутній інформаційний стенд з викладеною у доступній формі інформацією про права підопічних, а також адреси та номери телефонів гарячих ліній організацій та посадових осіб (зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, центрів безоплатної правової допомоги), на які підопічні можуть звертатись у разі порушення їх прав та інтересів.

4. Підготовка персоналу з питань протидії неналежному поведженню з пацієнтами (стаття 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання)

Порушено стандарт, щодо внесення заборони катувань до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) персоналу.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Чернівецькій обласній раді:

- вжити заходів для покращення матеріально-технічного забезпечення та проведення ремонтних робіт в Чорторийському ПНІ.

2. Департаменту соціального захисту населення Чернівецької обласної військової адміністрації:

- взяти на контроль усунення недоліків, вказаних у звіті.

3. Адміністрації Чорторийського ПНІ вжити заходи для усунення вказаних порушень, а саме:

- організувати не менше ніж один раз на рік огляд підопічних лікарсько-консультативною комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питань щодо доцільності їх подальшого перебування в інтернаті та необхідності встановлення чи припинення опіки або піклування над ними;
- заповнити вакантну посаду лікаря-психіатра;
- затвердити склад реабілітаційної комісії з визначенням її голови та план роботи комісії;
- організувати підписання особисто підопічними або їх законними представниками декларацій із сімейним лікарем;
- забезпечити дотримання стандартів щодо норм площі та забезпечення меблями підопічних;
- забезпечити проведення санітарно-гігієнічних, протиепідемічних, протипожежних заходів, а також заходів щодо надання якісних соціальних послуг, упровадження нових форм і методів надання соціальних послуг підопічним;
- здійснити організацію дієтичного харчування, розробити перспективне меню, контролювати відповідність страв до розробленого меню;
- покращити організацію культурно-дозвіллевих заходів;
- забезпечити організацію підвищення кваліфікації, перепідготовки, атестації, супервізії, тренінгів проти професійного вигорання працівників інтернату;
- внести до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) обов'язок щодо заборони катування;
- налагодити співпрацю із центром надання безоплатної правової допомоги.

До звіту додаються наступні матеріали:

1. Фототаблиця.

Керівник групи НПМ

головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини

Аліна ПІТЕЙ-МАЛЯР

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Мени на Зембер

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор Київського
національного
університету
імені Шевченка
В.О.Косташук

№ п/п	Назва страви	Важі	Калорій-ність
СВІДАННЯ			
1	Чорна каша з маслом та цукром	60	444
2	Каша вівсяна з м'ясом	495	237
3	Вівсяна каша з м'ясом та картоплею	100	61/14
4	Паштет з м'ясом	400	370
5	Сніданок	400	38
ПОЛУДЕННЯ			
1	Вівсяна каша	40	203
2	Запекана риба	200	44
ВІДПРАВА			
1	Суп овсяний	500	411
2	Паштет	150	440
3	Вівсяна каша з м'ясом та картоплею	100	85/13
4	Паштет	400	440
5	Вівсяна каша з картоплею	200	41
ВІДПРАВА			
1	Паштет з картоплею	110	245
2	М'ясний суп з картоплею	200	444
ВІДПРАВА			
1	Вівсяна каша з картоплею та м'ясом	235	377
2	Паштет з картоплею	100	414
3	Паштет з картоплею та картоплею	200	440
4	Паштет	200	37
5	Паштет	200	37
			3909 kcal

Медична сестра з дієтичного харчування
Ф.М.Цюпа

Фото 8

Мено на: 15 грудня 2013

Сніданок:	Південок:
Каша вівсяна з м'ясом	Чорна каша
Суп з м'ясом	Паштет з картоплею
Паштет з картоплею	Паштет з картоплею
Вівсяна каша	Паштет з картоплею
Вівсяна каша	Паштет з картоплею

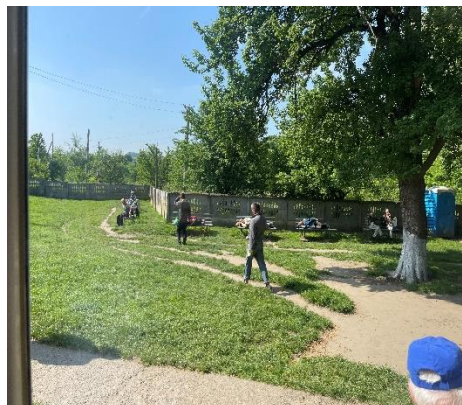
Обід:	Вечер:
Суп овсяний	Паштет з картоплею
Паштет з картоплею	Паштет з картоплею
Паштет з картоплею	Паштет з картоплею
Паштет з картоплею	Паштет з картоплею
Паштет з картоплею	Паштет з картоплею

Директор: В.О.Косташук
Від Медичної сестри з дієтичного харчування: Феофіла Цюпа

Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

